

**AFKONDIGINGSBLAD
VAN
ARUBA**

LANDSBESLUIT, houdende algemene maatregelen, van 1 juli 2015 tot wijziging van het Landsbesluit dagscholen v.w.o, h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1999 no.62) en het Landsbesluit examens v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1991 no. GT 35)

Uitgegeven, 2 juli 2015

De minister van Justitie a.i.,

M.E. de Meza

IN NAAM VAN DE KONING!

DE GOUVERNEUR van Aruba,

In overweging genomen hebbende:

- dat het, in verband met de invoering van de basiscyclus en de vernieuwingen in de bovenbouw van de scholen voor v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o., noodzakelijk is het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1999 no. 62) te wijzigen;
- dat op 4 juli 2012 tussen Aruba en Nederland een onderlinge regeling als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden is gesloten die inhoudt een Samenwerkingsprotocol op de beleidsterreinen Onderwijs, Cultuur, Wetenschap en Emancipatie tussen Aruba en Nederland;
- dat dit protocol onder meer behelst dat de diploma's van v.w.o. en h.a.v.o. van Aruba gelijkwaardig zijn aan die van Nederland;
- dat echter ten aanzien van de instroom in het hoger onderwijs de exameneisen in Nederland zijn aangescherpt;
- dat Aruba zich op grond van het protocol verbonden heeft om de aanscherping van de exameneisen in overeenstemming met die van Nederland uiterlijk 1 januari 2016 voor de h.a.v.o.-examens in te voeren en op 1 januari 2017 voor de v.w.o.-examens;
- dat het met het oog op de waarborging van de gelijkwaardigheid van de Arubaanse diploma's van het v.w.o. en het h.a.v.o. aan die van de Nederlandse diploma's en de aansluiting op het vervolgonderwijs tevens noodzakelijk is om de slaagregeling voor examens voor v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o. aan te scherpen en daarvoor het Landsbesluit examens v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1991 no. GT 35) te wijzigen;

Gelet op:

- de artikelen 10, zesde lid, 11, eerste lid, 11d, derde lid, onderdelen a en b, 21, eerste en tweede lid, en 29 van de Landsverordening voortgezet onderwijs (AB 1989 no. GT 103);
- artikel 32 van de Landsverordening voortgezet onderwijs (AB 1989 no. GT 103);

Heeft, de Raad van Advies gehoord, besloten:

Artikel I

Het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1999 no. 62) wordt gewijzigd als volgt:

A in artikel 1 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

1°. de definitie van het begrip “E-afdeling” komt te luiden: het driejarige leertraject.

2°. na de omschrijving van het begrip “school” worden er vijf nieuwe definitiebepalingen ingevoegd, luidende:

bovenbouw	: het in artikel 11c, tweede lid, van de Landsverordening voortgezet onderwijs (AB 1989 no. GT 103) bedoelde bovenbouw;
profiel	: de profielen, bedoeld in artikel 11d, van de Landsverordening voortgezet onderwijs (AB 1989 no. GT 103);
gemeenschappelijk deel	: het in artikel 11d, tweede lid, onderdeel a, van de Landsverordening voortgezet onderwijs, bedoelde onderdeel van het profiel;
profieldeel	: het in artikel 11d, tweede lid, onderdeel b, van de Landsverordening voortgezet onderwijs, bedoelde onderdeel van het profiel;
keuzedeel	: het in artikel 11d, tweede lid, onderdeel c, van de Landsverordening voortgezet onderwijs, bedoelde onderdeel van het profiel, waarvan het keuzedeel een limitatief gedeelte omvat en een gedeelte waarbij de student helemaal vrij is in het te kiezen vak uit het eigen profiel, een ander profiel, filosofie of informatica, voor zover het bevoegde gezag de laatste twee vakken aanbiedt, en waarvan de vakken van het keuzedeel niet reeds eerder dienen te zijn gekozen door de leerling;

profielwerkstuk : een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.

B het opschrift van § 2. van Hoofdstuk II komt te luiden: Toelating tot het eerste leerjaar van de basiscyclus.

C in artikel 4 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

1°. onder vernummering van het eerste tot en met het vierde lid tot derde tot en met zesde lid, worden een nieuwe eerste en tweede lid ingevoegd, luidende:

1. Het onderwijs aan de scholen voor v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o. vangt aan met een tweejarige basiscyclus.
2. Bij de toelating tot het eerste leerjaar van de basiscyclus mag de leerling de leeftijd van vijftien jaar niet hebben bereikt.

2°. in het nieuwe derde lid, wordt na de woorden “eerste leerjaar” ingevoegd: van de basiscyclus.

D in artikel 5 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

1°. in het eerste lid wordt het zinsdeel “kan mede gebaseerd worden op” vervangen door het zinsdeel “wordt gebaseerd op”.

2°. het tweede lid komt te luiden:

2. Het bevoegd gezag van de scholen die v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o. aanbieden, treden met elkaar en met de Inspectie van het Onderwijs en de Directie Onderwijs in overleg om gezamenlijk een eensluidend onderzoek te bepalen. De wijze van het onderzoek wordt vastgesteld door de Minister. Het bevoegd gezag kan op basis van een individuele inschatting van het potentieel van leerlingen, leerlingen toelaten die de door de Minister vastgestelde norm niet behaald hebben.

3°. in het derde lid wordt voor het woord “toestemming” ingevoegd: schriftelijke.

E voor artikel 7 wordt een nieuw paragraaf met een bijbehorend opschrift ingevoegd, luidende: § 3. Toelating tot het tweede leerjaar van de basiscyclus.

F artikel 7 komt als volgt te luiden:

Artikel 7

1. Tot het tweede leerjaar van de basiscyclus van een schooltype wordt toegelaten de leerling die het eerste leerjaar basiscyclus heeft doorlopen van datzelfde schooltype.
2. In afwijking van het eerste lid wordt tot het tweede leerjaar van de basiscyclus van een school voor v.w.o. of h.a.v.o. toegelaten de leerling die het eerste leerjaar van de basiscyclus van een school voor m.a.v.o. geheel heeft doorlopen, indien de studieresultaten op basis van de bevorderingsnormen, bedoeld in artikel 10, eerste lid, daartoe aanleiding geven.
3. In afwijking van artikel 4 kan het bevoegd gezag tot het tweede leerjaar van de basiscyclus van een school voor m.a.v.o. toelaten:
 - a. de leerling die tot het eerste leerjaar van de basiscyclus van een school voor v.w.o. of h.a.v.o. geheel heeft doorlopen, indien diens studieresultaten op basis van de bevorderingsnormen, bedoeld in artikel 10, eerste lid, daartoe aanleiding geven;
 - b. de leerling die het eerste leerjaar van een school voor lager beroepsonderwijs geheel heeft doorlopen, indien diens studieresultaten op basis van de bevorderingsnormen, bedoeld in artikel 10, eerste lid, daartoe aanleiding geven.
4. Bij de beslissing over de toelating betreft het bevoegd gezag het advies van de toeleverende school.

G § 3 van Hoofdstuk II wordt vernummerd tot § 4. en het opschrift ervan komt te luiden: Toelating tot de bovenbouw.

H in artikel 8, eerste lid, wordt het zinsdeel “een hoger leerjaar dan het eerste” vervangen door: de bovenbouw.

I in artikel 9, eerste lid, worden de woorden “de E-afdeling” vervangen door: het driejarige leertraject.

J artikel 10 komt te luiden:

Artikel 10

1. Bevorderingsnormen worden, na overleg met het bevoegd gezag en de Inspectie van het Onderwijs, vastgesteld door de Minister.
2. Bij het bepalen van de bevorderingsnormen, bedoeld in het eerste lid, wordt een leerling in de gelegenheid gesteld om de basis-cyclus binnen drie jaar af te ronden.
3. De beslissing over de bevordering van een leerling wordt door de leraren die hem les geven gezamenlijk genomen aan de hand van de bevorderingsnormen, bedoeld in het eerste lid.
4. In afwijking van het derde lid kan het bevoegd gezag, in overleg met de Inspectie van het Onderwijs, in uitzonderlijke gevallen een andere beslissing nemen dan de beslissing, vermeld in het derde lid.
5. De beslissing over de bevordering van een leerling geschiedt schriftelijk.
6. Bevordering geschiedt onvoorwaardelijk.

K in artikel 11 wordt aan het eerste lid een volzin toegevoegd, luidende: Het zich onttrekken van onderwijs door de leerling levert geen grond op voor schorsing.

L in artikel 12 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

- 1°. aan het eerste lid wordt een volzin toegevoegd, luidende: Het zich onttrekken van onderwijs door de leerling levert geen grond op voor verwijdering.
- 2°. onder vernummering van het derde lid tot vijfde lid worden twee nieuwe leden ingevoegd, luidende:
 3. Verwijdering geschiedt indien een leerling voor de tweede maal voor hetzelfde leerjaar, dan wel voor het naasthogere leerjaar wordt afgewezen door de lerarenvergadering.
 4. In afwijking van het derde lid kan een leerling niet worden verwijderd indien hij:
 - a. in het examenjaar zit;
 - b. gedurende het schooljaar wegens ziekte of sociale indicatie de lessen voor een periode langer dan drie maanden niet heeft kunnen volgen.

M artikel 14 komt als volgt te luiden:

Artikel 14

1. Een les behelst één lesuur met een duur van 45 minuten.
2. Het lesrooster bevat voor alle leerlingen van de basiscyclus ten hoogste 35 lesuren per week per leerjaar, inclusief de mentorlessen.
3. Het lesrooster bevat voor alle leerlingen van de bovenbouw ten minste 32 lesuren per week per leerjaar, inclusief de mentorlessen.
4. Het lesrooster bevat voor alle leerlingen van de bovenbouw ten hoogste 38 lesuren per week per leerjaar, inclusief de mentorlessen.
5. Het onderwijs van de scholen voor v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o. omvat mede les in het vak rekenen.
6. De leerlingen van een bijzondere school kunnen naast de lessen, bedoeld in de artikelen 16 tot en met 20b, vanaf het derde leerjaar van de opleiding wekelijks één les volgen in het vak godsdienst.

N § 2. van HOOFDSTUK IV en het bijbehorend opschrift komt te vervallen.

O artikel 15 komt te luiden:

Artikel 15

De programmering van leerstof en toetsing als bedoeld in artikel 10, zesde lid, van de Landsverordening voortgezet onderwijs bestaat uit:

- a. de onderwijs- en vormingsdoelen, daaronder begrepen de door de Minister vastgestelde vakleerplannen;
- b. de inhoud en inrichting van het onderwijs;
- c. de programmering per week van de leerstof per vak;
- d. de wijze waarop het onderwijs gedurende de basiscyclus wordt gericht op het bereiken van de vakleerplannen;
- e. de wijze van toetsing en de volgorde waarin, de tijdvakken waarbinnen en het aantal malen per schooljaar dat gelegenheid wordt geboden tot het afleggen van toetsen;

f. voorschriften met betrekking tot:

- 1º. de wijze waarop en de termijn waarbinnen de leerling inzage krijgt in zijn beoordeelde schriftelijk werk;
- 2º. de termijn waarbinnen de uitslag van een toets bekend gemaakt wordt;
- 3º. de wijze waarop het contact met de ouders wordt onderhouden.

P § 3. van HOOFDSTUK IV wordt vernummerd tot § 2. en het opschrift ervan komt te luiden: De basiscyclus.

Q artikel 16 komt als volgt te luiden:

Artikel 16

De leerling van de basiscyclus volgt gedurende twee jaren onderwijs in de vakken met het corresponderende aantal lesuren per week, zoals vermeld in Bijlage A bij dit landsbesluit.

R voor artikel 17 wordt een nieuw § 3. ingevoegd met het opschrift: Derde leerjaar v.w.o. en h.a.v.o.

S artikel 17 komt als volgt te luiden:

Artikel 17

In het derde leerjaar van een school voor v.w.o. en h.a.v.o. volgt de leerling onderwijs in de vakken met tenminste het aantal lesuren per week, zoals vermeld in Bijlage B bij dit landsbesluit.

T het opschrift van § 4. komt te luiden: V.W.O. leerjaren 4, 5 en 6.

U artikel 18 komt te luiden:

Artikel 18

1. In het vierde, vijfde en zesde leerjaar van het v.w.o. volgt de leerling onderwijs in de vakken met tenminste het aantal lesuren per week, zoals vermeld in Bijlage C bij dit landsbesluit.
2. Voor alle profielen geldt dat de keuze voor een vak in het profieldeel uitsluiting inhoudt van de keuze voor datzelfde vak in het keuzedeel.

3. In het keuzedeel van het profiel natuurwetenschappen kan het vak wiskunde D slechts in combinatie met het vak wiskunde B gevolgd worden.
4. Het vak culturele en kunstzinnige vorming in het gemeenschappelijke deel, wordt afgesloten in het vijfde leerjaar.
5. Het profielwerkstuk kan worden afgesloten in het vijfde leerjaar doch wordt in ieder geval in de eerste helft van het laatste leerjaar afgesloten.
6. Het vak lichamelijke opvoeding wordt uiterlijk een week voor het centraal examen afgesloten.

V het opschrift van § 5. komt te luiden: H.A.V.O. leerjaren 4 en 5 en het driejarige leertraject.

W artikel 19 komt te luiden:

Artikel 19

1. In het vierde en vijfde leerjaar van het h.a.v.o. volgt de leerling onderwijs in de vakken met tenminste het aantal lessen per week, zoals vermeld in Bijlage D bij dit landsbesluit.
2. De keuze voor een vak in het profieldeel houdt uitsluiting in van de keuze voor datzelfde vak in het keuzedeel.
3. In het keuzedeel van het profiel natuurwetenschappen kan het vak wiskunde D slechts in combinatie met het vak wiskunde B gevolgd worden.
4. Het vak culturele en kunstzinnige vorming in het gemeenschappelijke deel wordt afgesloten in het vierde leerjaar.
5. Het profielwerkstuk kan worden afgesloten in het vierde leerjaar doch wordt in ieder geval in de eerste helft van het laatste leerjaar afgesloten.
6. Het vak lichamelijke opvoeding wordt uiterlijk een week voor het centraal examen afgesloten.

X na artikel 19 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 19a

1. Het bevoegd gezag van een school voor v.w.o., h.a.v.o. en m.a.v.o. kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in het vak lichamelijke opvoeding indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is onderwijs

te volgen. Het bevoegd gezag geeft de Inspectie van het Onderwijs kennis van de verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop deze ontheffing berust.

2. Het bevoegd gezag van een school voor v.w.o. kan een leerling ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs in de derde taal in de volgende gevallen:
 - a. de leerling heeft een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal;
 - b. de leerling volgt onderwijs in het profiel natuurwetenschappen en het onderwijs in de taal verhindert naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding.
3. Bij toepassing van het tweede lid, wordt de derde taal vervangen door een vak met een normatieve studielast van ten minste 440 uren, ter keuze van de leerling, voor zover het bevoegd gezag deze als zodanig aanbiedt.

Y artikel 20 komt te luiden:

Artikel 20

1. De leerlingen die met goed gevolg een school voor m.a.v.o. doorlopen hebben en die niet voldoen aan de norm om toegelaten te worden tot het vierde leerjaar van het h.a.v.o., volgen aan een school voor h.a.v.o. het driejarige leertraject.
2. In het driejarige leertraject volgt de leerling onderwijs per leerjaar in de vakken met tenminste het aantal lesuren per week, zoals vermeld in Bijlage E bij dit landsbesluit.

Z na artikel 20 wordt een nieuw § 6. ingevoegd met het opschrift: M.A.V.O. leerjaren 3 en 4.

AA na § 6. M.A.V.O. leerjaren 3 en 4 worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:
Artikel 20a

1. In het derde leerjaar van een school voor m.a.v.o. volgt de leerling onderwijs in de vakken met tenminste het aantal lesuren per week, zoals vermeld in Bijlage F bij dit landsbesluit.
2. Binnen een profiel worden alle vakken van dat profiel aangeboden.
3. Het vak culturele en kunstzinnige vorming in het gemeenschappelijk deel wordt in het derde leerjaar afgesloten.

Artikel 20b

1. In het vierde leerjaar van het m.a.v.o. volgt de leerling onderwijs in de vakken met het tenminste het aantal lesuren per week, zoals vermeld in Bijlage G bij dit landsbesluit.
2. De keuze voor een vak in het profieldeel houdt uitsluiting in van de keuze voor datzelfde vak in het keuzedeel.
3. Bij voldoende belangstelling kan, na overleg met de Inspectie van het Onderwijs en met goedkeuring van de Minister, een tweede vak worden gekozen in het keuzedeel.
4. Het vak lichamelijke opvoeding wordt uiterlijk een week voor het centraal examen afgesloten.

AB in artikel 21 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

- 1º. in het eerste lid wordt het woord “studielessen” telkens vervangen door: mentorlessen.
- 2º. in onderdeel p van het tweede lid worden de woorden “de E-afdeling” telkens vervangen door: het driejarige leertraject.

AC in het eerste en derde lid van artikel 22, wordt “30” telkens vervangen door: 28.

AD artikel 25 vervalt.

Artikel II

Het Landsbesluit examens v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1991 no. GT 35) wordt gewijzigd als volgt:

A in artikel 1 komt de omschrijving van het begrip “keuzedeel” als volgt te luiden:

keuzedeel : het in artikel 11d, tweede lid, onderdeel c, van de Landsverordening voortgezet onderwijs, bedoelde onderdeel van het profiel, waarvan het keuzedeel een limitatief gedeelte omvat en een gedeelte waarbij de student helemaal vrij is in het te kiezen vak uit het eigen profiel, een ander profiel, filosofie of informatica, voor zover het bevoegde gezag de laatste twee vakken aanbiedt, en waarvan de vakken van het keuzedeel niet reeds eerder dienen te zijn gekozen door de leerling.

- B in artikel 5, eerste lid, tweede lid en derde lid, wordt in onderdeel d het woord “profielwerkstuk” telkens vervangen door: rekenen.
- C in artikel 6, eerste lid, tweede lid en derde lid, wordt in onderdeel d het woord “profielwerkstuk” telkens vervangen door: rekenen.
- D in artikel 7 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:
- 1°. in het eerste lid en tweede lid, wordt na onderdeel c telkens een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:
 - d. rekenen.
 - 2°. in het derde lid, onderdeel c, wordt de punt achter het woord “vorming” vervangen door een puntkomma, en wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:
 - d. rekenen.
- E het opschrift van hoofdstuk V komt te luiden: Centraal examen en rekentoets.
- F in artikel 27 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:
- 1°. het achtste lid komt als volgt te luiden:
 - 8. De inspecteur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de inspecteur in overleg met de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd.
 - 2°. na het achtste lid, wordt er een nieuw lid toegevoegd, luidende:
 - 9. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het achtste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld;
 - b. de aanpassing, voor zover betrekking hebbend op het centraal examen of de rekentoets, in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.

G na artikel 32 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 32a

1. De rekentoets wordt afgenomen in het laatste leerjaar.
2. In afwijking van het eerste lid kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste leerjaar toelaten tot de rekentoets.

H in artikel 33 worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

- 1°. in het eerste lid wordt na het woord “voor” ingevoegd de woorden: de rekentoets en.
- 2°. onder vernummering van het derde lid tot vijfde lid worden twee nieuwe leden ingevoegd, luidende:
 3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
 4. Het cijfer voor de rekentoets is tevens het eindcijfer.

I in artikel 36, eerste lid, worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

- 1°. in onderdeel a, ten 1° en ten 2° wordt telkens na de puntkomma het woord “of” toegevoegd.
- 2°. in onderdeel a, ten 3° wordt aan het einde van de zin, de komma en de woorden “dan wel” vervangen door een puntkomma gevolgd door het woord “of”.
- 3°. onderdeel a, ten 4° komt als volgt te luiden:
 - 4°. voor één van zijn examenvakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 4 heeft behaald en voor één van deze examenvakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 5 heeft behaald, en voor zijn overige examenvakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 6 of meer heeft behaald, waarbij het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
- 4°. de onderdelen b en c worden verletterd tot d en e.
- 5°. na onderdeel a wordt een nieuw onderdeel b ingevoegd, luidende:
 - b. indien het rekenkundig gemiddelde van alle bij het centraal examen behaalde cijfers van de kandidaat ten minste 5,5 bedraagt.
- 6°. na onderdeel b wordt een nieuw onderdeel c ingevoegd, luidende:
 - c. indien maximaal één 5 als eindcijfer is behaald voor de kernvakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur, rekenen en, indien van toepassing, wiskunde A, B of C, waarbij de cijfers voor de andere kernvakken ten minste een 6 dienen te zijn.

- J in artikel 36a, eerste lid, worden de navolgende wijzigingen aangebracht:
- 1°. in onderdeel c wordt aan het einde van de zin, de punt vervangen door een punt-komma.
 - 2°. na onderdeel c wordt een nieuw onderdeel d ingevoegd, luidende:
d. voor de rekentoets ten minste het eindcijfer vijf heeft behaald.
- K in artikel 41 worden de onderdelen e en f verletterd tot f en g en komt onderdeel e te luiden:
- e. uitslag van de rekentoets.
- L artikel 44, tweede lid, komt te luiden:
2. Onverminderd het eerste lid heeft de kandidaat het recht op één herkansing in de rekentoets, bedoeld in artikel 32a.
- M in artikel 56, eerste lid, worden na het woord “examen” ingevoegd de woorden: en de rekentoets.
- N in artikel 60a worden de navolgende wijzigingen aangebracht:
- 1°. voor de tekst van het artikel wordt het cijfer “ 1” geplaatst, gevolgd door een punt.
 - 2°. er wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:
2. Het eerste lid is van toepassing op de rekentoets, met dien verstande dat de rekentoets in het ene schooljaar of in het daarop volgende schooljaar kan worden afgelegd.

Artikel III

Dit landsbesluit treedt in werking met ingang van de dag na die van zijn plaatsing in het Afkondigingsblad van Aruba, met uitzondering van:

- artikel II, onderdeel B, dat in werking treedt met ingang van 1 augustus 2016, met dien verstande dat artikel 5 voor v.w.o.-leerlingen die zijn opgegeven voor de in 2016 af te leggen examens v.w.o.-oude stijl door middel van de naamlijst, bedoeld in artikel 23 van dit landsbesluit, tot en met 31 juli 2017 van kracht blijven volgens de tot de inwerkingtreding van dit landsbesluit geldende tekst;
- artikel II, onderdeel C, dat in werking treedt met ingang van 1 augustus 2016, met dien verstande dat artikel 6 voor h.a.v.o. leerlingen die zijn opgegeven voor de in 2016 af te leggen examens h.a.v.o.-oude stijl door middel van de naamlijst, bedoeld in artikel 23 van dit landsbesluit, tot en met 31 juli 2017 van kracht blijven volgens de tot de inwerkingtreding van dit landsbesluit geldende tekst;
- artikel II, onderdeel D, dat in werking treedt met ingang van 1 augustus 2016;
- artikel II, onderdeel I, ten 5°, dat in werking treedt met ingang van 1 augustus

2015, uitgezonderd weer de h.a.v.o. ten aanzien waarvan het in werking treedt met ingang van de dag na plaatsing van dit landsbesluit in het Afkondigingsblad van Aruba en terugwerkt tot 1 augustus 2014;

- artikel II, onderdeel I, ten 6º, dat in werking treedt met ingang van 1 augustus 2015 wat het h.a.v.o betreft, en met ingang van 1 augustus 2016 wat het v.w.o. betreft;
- artikel II, onderdeel J, dat in werking treedt met ingang van 1 augustus 2016.

Gegeven te Oranjestad, 1 juli 2015

F.J. Refunjol

De minister van Onderwijs en Gezin,
M.J. Hooyboer-Winklaar

De minister van Justitie a.i.,
M.E. de Meza

BIJLAGEN

behorende bij het Landsbesluit dagscholen v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1999 no. 62)

BIJLAGEN

Vakken met corresponderende aantal lesuren

- Bijlage A** Basiscyclus
- Bijlage B** Leerjaar 3 HAVO/VWO
- Bijlage C** VWO Leerjaren 4, 5 en 6
- Bijlage D** HAVO leerjaren 4 en 5
- Bijlage E** Driejarige leertraject
- Bijlage F** Leerjaar 3 MAVO
- Bijlage G** MAVO leerjaar 4

BIJLAGE A

Basiscyclus				
Vakken:	Leerjaar 1		Leerjaar 2	
	MAVO	HAVO/VWO	MAVO	HAVO/VWO
	Aantal lesuren	Aantal lesuren	Aantal lesuren	Aantal lesuren
Nederlandse taal ¹	5	5	5	5
Engelse taal	3	3	4	4
Spaanse taal	3	3	2	2
Papiamentse taal	3	2	2	3
Wiskunde	4	4	4	4
Rekenen	1	1	1	1
Algemene sociale wetenschappen	2	3	4	3
Natuur en techniek	3	3	3	3
Kennis van het geestelijk leven	1	1	1	1
Persoonlijke vorming ²	2	2	2	2
Culturele en kunstzinnige vorming	3	3	2	2
Lichamelijke opvoeding	2	2	2	2
Informatiekunde/ informatie- en communicatie-technologie	2	2	2	2
Mentorles ³	1	1	1	1
Totaal:	35	35	35	35

¹ In totaal worden 5 lesuren besteed aan het vak Nederlands met dien verstande dat 1 lesuur aan Nederlands: woordenschat wordt besteed.

² In totaal worden er 2 lesuren besteed aan het vak Persoonlijke vorming met dien verstande dat in het tweede leerjaar van de basiscyclus 1 lesuur wordt besteed aan biologische thema's.

³ In de basiscyclus valt Mentorles onder: Persoonlijke en studiebegeleiding van de leerling. Gedurende het tweede leerjaar van de basiscyclus wordt aandacht besteed aan de loopbaanoriëntatie van de leerling

BIJLAGE B

Leerjaar 3 HAVO/ VWO	
Vakken:	Aantal lesuren:
Nederlandse taal en literatuur	4
Engelse taal en literatuur	3
Spaanse taal en literatuur	3
Papiamentse taal en cultuur	2
Wiskunde	4
Rekenen	1
Natuurkunde	3
Scheikunde	2
Biologie	2
Aardrijkskunde	2
Geschiedenis en staatsinrichting	2
Economie/ Management & Organisatie	2
Informatiekunde	2
Lichamelijke opvoeding	2
Culturele en kunstzinnige vorming	2
Mentorles/Les in loopbaanoriëntatie	1
Remediering ⁴	1
Totaal:	38

⁴ Dit lesuur is bedoeld om achterstanden weg te werken in één van de bovenstaande vakken.

BIJLAGE C

VWO Leerjaren 4, 5 en 6									
Vakken:	PROFIEL								
	Mens en Maatschappij wetenschappen			Natuur- wetenschappen			Humaniora		
	V4	V5	V6	V4	V5	V6	V4	V5	V6
Gemeenschappelijk deel:									
Nederlandse taal en literatuur	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Engelse taal en literatuur	3	4	3	3	4	3	3	4	3
Extra taal (Pap / Spa / Fra)	3	3	4	3	3	4	3	3	4
Rekenen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2	1	2	2	1	2	2	1
Culturele en kunstzinnige vorming	2	2	-	2	2	-	2	2	-
Individu en samenleving/ Maatschappij- leer	1	1	-	1	1	-	1	1	-
Aantal lesuren:	16	17	13	16	17	13	16	17	13
Profieldeel – Verplicht:									
Wiskunde A of B	4	4	4	4	4	4			
Spaanse taal en literatuur							3	3	4
Profielwerkstuk	-	1	1	-	1	1	-	1	1
Profieldeel – Keuze uit 2 vakken:									
Geschiedenis en staatsinrichting	3	3	4						
Economie	3	3	4						
Of									
Aardrijkskunde	3	3	4						
Economie	3	3	4						
Of									
Aardrijkskunde	3	3	4						
Geschiedenis en staatsinrichting	3	3	4						
Natuurkunde				3	3	4			
Scheikunde				3	3	4			
Of									
Biologie				3	3	4			
Scheikunde				3	3	4			
Culturele en kunstzinnige vorming							3	3	4
Geschiedenis en staatsinrichting							3	3	4
Of									
Culturele en kunstzinnige vorming							3	3	4
Aardrijkskunde							3	3	4
Of									
Geschiedenis en staatsinrichting							3	3	4
Aardrijkskunde							3	3	4
Aantal lesuren	10	11	13	10	11	13	9	10	13

Vakken:	PROFIEL								
	Mens en Maatschappij wetenschappen			Natuur- wetenschappen			Humaniora		
	V4	V5	V6	V4	V5	V6	V4	V5	V6
Keuzedeel – limitatief: 1 vak uit:									
Spaanse taal en literatuur	3	3	4						
Biologie	3	3	4						
Geschiedenis en staatsinrichting	3	3	4						
Management en organisatie	3	3	4						
Franse taal en literatuur	3	3	4						
Papiamentse taal en cultuur	3	3	4						
Spaanse taal en literatuur				3	3	4			
Biologie				3	3	4			
Economie				3	3	4			
Wiskunde D ¹				3	3	3			
Franse taal en literatuur				3	3	4			
Papiamentse taal en cultuur				3	3	4			
Economie							3	3	4
Wiskunde A of C							4	4	4
Management en organisatie							3	3	4
Culturele en kunstzinnige vorming							3	3	4
Franse taal en literatuur							3	3	4
Papiamentse taal en cultuur							3	3	4
Aantal lesuren:	3	3	4	3	3	3/4	3/4	3/4	4
Keuzedeel – vrije deel: 1 vak uit:									
Eigen profiel	3	3	4	3	3	4	3	3	4
Of									
Ander profiel	3	3	4	3	3	4	3	3	4
Of									
Filosofie	3	3	4	3	3	4	3	3	4
Of									
Informatica	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Aantal lesuren:	3	3	3/4	3	3	3/4	3	3	3/4
Studie ondersteuning:									
Remediëring	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Mentorles/ Les in loopbaanoriëntatie	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Aantal lesuren:	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Totaal aantal lesuren:	35	37	36/37	35	37	35/37	34/35	36/37	36/37

¹ Dit vak kan slechts in combinatie met Wiskunde B worden gevolgd.

BIJLAGE D

HAVO leerjaren 4 en 5						
Vakken	PROFIEL					
	Mens en Maatschappij wetenschappen		Natuur- wetenschappen		Humaniora	
	H4	H5	H4	H5	H4	H5
Gemeenschappelijk deel						
Nederlandse taal en literatuur	4	4	4	4	4	4
Engelse taal en literatuur	4	3	4	3	4	3
Rekenen	1	1	1	1	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	1	2	1	2	1
Culturele en kunstzinnige vorming	2	-	2	-	2	-
Individu en samenleving/ Maatschappij- leer	1	-	1	-	1	-
Aantal lesuren	14	9	14	9	14	9
Profieldeel – Verplicht:						
Wiskunde A of B	4	4	4	4	-	-
Spaanse taal en literatuur	-	-	-	-	3	4
Profielwerkstuk	1	1	1	1	1	1
Profieldeel – Keuze uit 2 vakken:						
Geschiedenis en staatsinrichting Economie Of Aardrijkskunde Economie Of Aardrijkskunde Geschiedenis en staatsinrichting	3	4				
	4	4				
	3	4				
	4	4				
	3	4				
	3	4				
Natuurkunde Scheikunde Of Biologie Scheikunde			4	4		
			4	4		
			4	4		
			4	4		
Culturele en kunstzinnige vorming Geschiedenis en staatsinrichting Of Culturele en kunstzinnige vorming Aardrijkskunde Of Aardrijkskunde Geschiedenis en staatsinrichting					3	4
					3	4
					3	4
					3	4
					3	4
					3	4
Aantal lesuren:	11/12	13	13	13	10	13

Vakken	PROFIEL					
	Mens en Maatschappij wetenschappen		Natuur- wetenschappen		Humaniora	
	H4	H5	H4	H5	H4	H5
Keuzedeel – limitatief: 1 vak uit:						
Spaanse taal en literatuur	3	4				
Franse taal en literatuur ¹	3	4				
Papiamentse taal en cultuur	3	4				
Biologie	4	4				
Geschiedenis en staatsinrichting	3	4				
Aardrijkskunde	3	4				
Management en organisatie	3	4				
Spaanse taal en literatuur			3	4		
Franse taal en literatuur ¹			3	4		
Papiamentse taal en cultuur			3	4		
Biologie			4	4		
Economie			4	4		
Wiskunde D ²			4	4		
Economie					4	4
Wiskunde A					4	4
Franse taal en literatuur ¹					3	4
Papiamentse taal en cultuur					3	4
Management & organisatie					3	4
Culturele en kunstzinnige vorming					3	4
Aantal lesuren	3/4	4	3/4	4	3/4	4
Keuzedeel – vrije deel: 1 vak uit:						
Eigen profiel	3/4	3/4	3/4	4	3/4	4
Of						
Ander profiel	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4
Of						
Filosofie	3	4	3	4	3	4
Of						
Informatica	3	4	3	4	3	4
Aantal lesuren	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4
Studie ondersteuning:						
Remediëring	2	2	2	2	2	2
Mentorles / Les in loopbaanoriëntatie	1	1	1	1	1	1
Aantal lesuren studie ondersteuning:	3	3	3	3	3	3
Totaal aantal lesuren:	34/37	32/33	36/38	32/33	33/35	32/33

¹ Het keuzevak Franse taal en literatuur wordt aangeboden op grond van artikel 6, vierde lid, van het Landsbesluit examens v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1991 no. GT 35), waarin als volgt wordt bepaald: “Op verzoek van het bevoegd gezag en op basis van een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs hiertoe, kan de Minister beslissen dat in verband met de doorstroom en aansluiting op het vervolgonderwijs ook andere vakken in het gemeenschappelijk deel en in het keuzedeel van het profiel worden aangeboden.”

² Dit vak kan slechts in combinatie met Wiskunde B worden gevolgd.

BIJLAGE E

Driejarig leertraject												
Vakken	PROFIEL											
	Mens en Maatschappij wetenschappen			Natuur- wetenschappen			Humaniora					
	1	2	3 H5	1	2	3 H5	1	2	3 H5			
Gemeenschappelijke deel												
Nederlandse taal en literatuur	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
Engelse taal en literatuur	4	4	3	4	4	3	4	4	3			
Rekenen	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Lichamelijke Opvoeding	2	2	1	2	2	1	2	2	1			
Culturele en kunstzinnige vorming	2	2	-	2	2	-	2	2	-			
Individu en samenle- ving/Maatschappijleer	1	1	-	1	1	-	1	1	-			
Aantal lesuren:	14	14	9	14	14	9	14	14	9			
Profieldeel – Verplicht:												
Wiskunde A of B	4	4	4	4	4	4						
Spaanse taal en literatuur							3	3	4			
Profielwerkstuk	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Profieldeel – Keuze uit 2 vakken:												
Geschiedenis en staatsinrichting	3	3	4									
Economie	4	4	4									
Of												
Aardrijkskunde	3	3	4									
Economie	4	4	4									
Of												
Aardrijkskunde	3	3	4							3	3	4
Geschiedenis en staatsinrichting	3	3	4							3	3	4
Of												
Natuurkunde				4	4	4						
Scheikunde				4	4	4						
Of												
Biologie				4	4	4						
Scheikunde				4	4	4						
Of												
Culturele en kunstzinnige vorming							3	3	4			
Geschiedenis en staatsinrichting							3	3	4			
Of												
Culturele en kunstzinnige vorming							3	3	4			
Aardrijkskunde							3	3	4			
Aantal lesuren:	11/12	11/12	13	13	13	13	10	10	13			

Vakken	PROFIEL								
	Mens en Maatschappij wetenschappen			Natuur- wetenschappen			Humaniora		
Keuzedeel – limitatief: 1 vak uit:									
Spaanse taal en literatuur	3	3	4						
Franse taal en literatuur ³	3	3	4						
Papiamentse taal en cultuur	3	3	4						
Biologie	4	4	4						
Geschiedenis en staatsinrichting	3	3	4						
Aardrijkskunde	3	3	4						
Management en organisatie	3	3	4						
Spaanse taal en literatuur				3	3	4			
Franse taal en literatuur ³				3	3	4			
Papiamentse taal en cultuur				3	3	4			
Biologie				4	4	4			
Economie				4	4	4			
Wiskunde D ⁴				4	4	4			
Papiamentse taal en cultuur							3	3	4
Franse taal en literatuur ³							3	3	4
Economie							4	4	4
Management en organisatie							3	3	4
Wiskunde A							4	4	4
Culturele en kunstzinnige vorming							3	3	4
Aantal lesuren:	3/4	3/4	4	3/4	3/4	4	3/4	3/4	4
Keuzedeel – vrije deel: 1 vak uit:									
Eigen profiel	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	4
Of									
Ander profiel	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4
Of									
Filosofie	3	3	4	3	3	4	3	3	4
Of									
Informatica	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Aantal lesuren:	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4	3/4
Studie ondersteuning:									
Remediëring	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Mentorles / loopbaanoriëntatie	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Aantal lesuren:	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Totaal aantal lesuren:	34/37	34/37	32/33	36/38	36/38	32/33	33/35	33/35	32/33

³ Het keuzevak Franse taal en literatuur wordt aangeboden op grond van artikel 6, vierde lid, van het Landsbesluit examens v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. (AB 1991 no. GT 35), waarin als volgt wordt bepaald: “Op verzoek van het bevoegd gezag en op basis van een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs hiertoe, kan de Minister beslissen dat in verband met de doorstroom en aansluiting op het vervolgonderwijs ook andere vakken in het gemeenschappelijk deel en in het keuzedeel van het profiel worden aangeboden.”

⁴ Dit vak kan slechts in combinatie met Wiskunde B worden gevolgd.

BIJLAGE F

Leerjaar 3 MAVO			
Vakken:	Mens en Maatschappij wetenschappen	Natuur- wetenschappen	Humaniora
	Aantal lesuren:	Aantal lesuren:	Aantal lesuren:
Gemeenschappelijk deel			
Nederlandse taal en literatuur	4	4	4
Engelse taal en literatuur	4	4	4
Papiamentse taal en cultuur	2	2	2
Spaanse taal en literatuur	3	3	3
Wiskunde	4	4	4
Rekenen	1	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2	2
Culturele en kunstzinnige vorming	2	2	2
Informatiekunde	2	2	2
Aantal lesuren	23	23	23
Profieldeel- en keuzedeel			
Aardrijkskunde	3		
Geschiedenis en staatsinrichting	3		
Economie/Management en organisatie	3		
Biologie	3		
Natuur- en Scheikunde 1		3	
Natuur- en Scheikunde 2		3	
Biologie		3	
Economie/Management en organisatie		3	
Aardrijkskunde			3
Geschiedenis en staatsinrichting			3
Culturele en kunstzinnige vorming			3
Economie/Management en organisatie			3
Aantal lesuren	12	12	12
Studieondersteuning			
Remediëring	1	1	1
Mentorles / Les in loopbaanoriëntatie	1	1	1
Aantal lesuren	2	2	2
Totaal:	38	38	38

BIJLAGE G

MAVO leerjaar 4			
Vakken	PROFIEL		
	Mens en Maatschappij wetenschappen	Natuur- wetenschappen	Humaniora
Gemeenschappelijk deel			
Nederlandse taal en literatuur	5	5	5
Engelse taal en literatuur	4	4	4
Rekenen	1	1	1
Lichamelijke opvoeding	2	2	2
Aantal lesuren	12	12	12
Profieldeel			
verplicht:			
Wiskunde	6	6	-
Spaanse taal en literatuur	-	-	4
2 vakken uit:			
Geschiedenis en staatsinrichting	4		
Economie/ management en organisatie ⁵	5		
Of			
Aardrijkskunde	4		
Economie/ management en organisatie ⁵	5		
Of			
Aardrijkskunde	4		
Geschiedenis en staatsinrichting	4		
Natuur- en Scheikunde 1		5	
Natuur- en Scheikunde 2		5	
Of			
Biologie		4	
Natuur- en Scheikunde 2		5	
Culturele en kunstzinnige vorming			4
Geschiedenis en staatsinrichting			4
Of			
Culturele en kunstzinnige vorming			4
Aardrijkskunde			4
Of			
Aardrijkskunde			4
Geschiedenis en staatsinrichting			4
Aantal lesuren	14/15	15/16	12

⁵ De vakken economie en management en organisatie worden in het vierde leerjaar van de m.a.v.o. gecombineerd gegeven.

MAVO leerjaar 4			
Vakken	PROFIEL		
	Mens en Maatschappij wetenschappen	Natuur- wetenschappen	Humaniora
Keuzedeel			
1 vak uit:			
Spaanse taal en literatuur	4		
Papiamentse taal en cultuur	4		
Biologie	4		
Geschiedenis en staatsinrichting	4		
Spaanse taal en literatuur		4	
Papiamentse taal en cultuur		4	
Biologie		4	
Natuur- en Scheikunde 1		5	
Economie/ management en organisatie ⁵		5	
Economie/ management en organisatie ⁵			5
Papiamentse taal en cultuur			4
Wiskunde			6
Culturele en kunstzinnige vorming			4
Aantal lesuren	4	4/5	4-6
Studieondersteuning			
Remediëring	2	2	2
Mentorles / Les in loopbaanoriëntatie	1	1	1
Aantal lesuren	3	3	3
Totaal:	33/34	34-36	31-33